

YAZI-Bir ihracın düşündürdükleri: Fatma Yavuz ve Diyanet

Aydın Tonga: Zimmetine para geçirmemiş, ihaleye fesat karıştırmamış, kamu hukukunu ve vicdanını yaralamamıştı Fatma Yavuz. Diyanet'in “İslami töreler” dediği konuların bunlarla hiç ilgisi yoktu. Aksine o, dindar camianın ve dahi başörtülü kadınların ifade ettiğimiz konularda sınıfta kaldığını söylüyordu.

25 Eki 2019 tarihli yazı:

<https://www.gazeteduvar.com.tr/forum/2019/10/25/bir-ihracin-dusundurdukleri-fatma-yavuz-ve-diyanet/>

Aydın Tonga

Diyanet bir kalemi daha kırdı. Kırılan kalemin üzerinde “İslami törelere uymadığı için...” diye başlayan cümleler vardı. Geçtiğimiz haftalarda yaşandı bu olay. Lakin kalemi kırılan, Diyanet'teki işine son verilen isim Fatma Yavuz 14 yıldır bu kurumda çalışıyordu. 14 yıllık emeği, hizmeti, geçmişi vardı. Bu anlamda yıllarını verdiği kurumdan bir çırpıda çıkarıldı, gerekçesi: İslami töreler.

Hakikaten sorgulanması gereken bir durum; Diyanet'in “İslami töreler” diye adlandırdığı gerekçe ile bir insanı sorgusuz, sualsiz işten çıkarabiliyorsunuz. Sahi bu mu “İslami töreler”? Tarih boyunca insanlar bu törelere mi muhatap kaldı, bu töreler uyarınca mı işinden, aşından, yerinden yurdundan edildi? Öyleyse yazık. Zira dışarıdan daha çok yargısız infaza, hukuksuzluğa vicdansızlığa benziyor bu durum.

İslam Peygamberinden rivayet edilir ki, “ameller niyetlere göredir.” Diyanet bu ameli hangi niyetten yola çıkarak gerçekleştirmişti orayı ayrı tartışırız. Fakat şu açık bir gerçek ki Fatma Yavuz, tamamen iyi niyetle, inandığı samimi ve ahlaki ilkeler ile hareket etmiş ve bunun sonrasında ihraç ile karşı karşıya kalmıştır. Misal, “antisemitik olmayalım Yahudiler de bizim kardeşimiz” diyordu; “biz niye bugüne kadar Sivas katliamını içimizde duymadık, hissedemedik” diye kendi kendine soruyor, bu sorusunu da yakınları ile paylaşıyordu. Bundan dolayı Sivas katliamında kaybettiğimiz Hasret Gültekin anmasına da katılmıştı.

Hasret Gültekin yıllar önce “Laf anlamaz, söz dinlemez oldu gönlüm/Dağlar atamadım sevdanı ben” derken nasıl bir ruh haline sahipse, şimdilerde Fatma Yavuz benzer bir duygu halini yaşıyordu. Bu hal, dinini yaşarken iyilikle, merhametle, doğrulukla, diğerkâm duygularla yaşamanın sevdasıydı. Evet, bu bir sevdandı artık Fatma Yavuz için, dönüşü yoktu. Artık düşündüklerini özgürce dile getiriyor, kendisine dikte edilene, emirlere, buyruklara, resmi soğuk sözcüklere boyun eğmiyordu. İşin aslına bakarsanız Diyanet'in “İslami töreler” dediği de aslında bu tavrın, ruh halinin, geleneğin toplamı idi. Kendilerinde vücut bulan o soğuk, resmi, egemen din çehresini çalışanlarında da görmek istiyordu Diyanet. Aksi halde “İslami töreler” kılıcı çekilecekti. Üstelik o kılıç ilk defa çekilmemişti.

Zimmetine para geçirmemiş, ihaleye fesat karıştırmamış, kamu hukukunu ve vicdanını yaralamamıştı Fatma Yavuz. Diyanet'in “İslami töreler” dediği konuların bunlarla hiç ilgisi yoktu. Aksine o, dindar camianın ve dahi başörtülü kadınların ifade ettiğimiz konularda sınıfta kaldığını söylüyordu. Ona göre asıl dert, açıkta duran asıl büyük yara haram işleyen, haram yiyen ellerdeydi, sol elle yemek yiyen elde değil. Onun için asıl gözetilmesi gereken sünnet; kul hakkında, adalet öğretisinde ve vicdanda saklıydı. “Ben gözümü kapatıp zulme uğrayanın yanında oluyorum” diyordu. İnancına göre de bu böyleydi. Ayrıca İslam'a göre

günah işleyenlerin ötekileştirilmesini, taciz ve hakarete uğramasını da zinhar kabul etmiyordu. LGBT konusu başta olmak üzere bütün meselelerde böyle düşünüyordu. Dışarıdan baktığımızda da “sahiplenilecek” tavır buydu. Tıpkı Sartre’ın Ali Şeriatî’yi sahiplenmesi gibi.

Jean Paul Sartre’ın “Ben bir Tanrıya inanmıyorum ama inansaydım eğer bu Şeriatî’nin Tanrısı olurdu.” dediği belirtilir. Bu söz aslında insanın, taşıdığı din yorumu ile diğer insanlarla nasıl buluşabildiğini, onların dünyasında kendisine nasıl yer edinebildiğini göstermesi bakımından oldukça çarpıcıdır. Fatma Yavuz da bu zaviyeden baktığımızda, sahip çıktığı ve inandığı din yorumu ile dine mesafeli olsa bile birçok insanı etkileyebilecek, onlarla bağ kurabilecek kalbi bir dünyaya sahiptir. Onun için Yavuz, ihracı değil, aksine insanla, yaşama, ötekiyle bağ kuran dini inancı ile hürmeti, sevgiyi hak eder. Burada sorgulanması gereken ise Diyanet’in tek tipçi, dayatmacı, “askeri nizam” paradigmasıdır. Ve o paradigma yalnız bugün değil geçmişte bir şey sunmadı insanlığa; “İslami töreler” de şahit buna.

Burada şunu açıklıkla ifade edelim: Diyanet öteden beri gerek kurumsal yapısı ve işleyişi gerekse de söylemleri ile inşa ettiği din yorumunu koruyan ve bu yoruma “aykırı” hareket edenleri ihraç eden bir yerde durmaktadır. Mesken edindiği yer 10 milyarı aşkın bütçesi, iktidarla kurduğu sınımsız ilişkiler ağı ile egemenler hanesinde önemli bir mevzidir.

Dolayısıyla Diyanet bir başına da değildir; fikri ayrılıklar olduğunda egemenler doğrudan konuya müdahil olmaktadır ki; mevzi boş bırakılmasın. Fatma Yavuz da işte bu “kavgada” safını seçmiştir. Onun seçtiği safta Diyanet ve siyasetin egemenleri, ezberletilen düşmanlıklar, kalbini yitirmiş öğretiler, mutlak itaat gerektiren cümleler yoktur; dert de budur. Bu derdi savmanın en kolay yolu da “İslami töreleri” öne sürmektir.

Unutmadan şunu da söylemiş olayım: Diyanetin bugün pek bir severek uyguladığı ve ikide bir karşımıza çıkardığı “İslami töreler” yasası öyle herkes için uygulanabilecek bir hüküm değildir. Bu durum günümüzde olduğu kadar geçmişte de böyle yaşanmıştır. Zira İslam tarihi boyunca sahabeler arasında da düşünce ayrılıkları öne çıkmış, dinden kimin ne anladığı hep tartışılmıştır. Fakat şu var ki o günde örneğin Mervan değil Ebuzer “İslam törelerine” göre yargılanmış ve çöle sürülmüştür. Çünkü egemenler yasaları, “sanıklara” göre işletir “suça” göre değil.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/forum/2019/10/25/bir-ihracin-dusundurduklari-fatma-yavuz-ve-diyamet/>